

IN MEMORIAM

Doc. dr. Slobodan Milas
(20.11.1945. - 13.1.1994.)

Otišao je tiho, baš kako je i živio. Istrgnut iz krša, jak i izdržljiv, zadnje sate života došao se oprostiti od svog Zavoda, i poslije toga, u medicinski skoro umirućem stanju, autom dospio kući svojoj obitelji. Sudbina valjda!

Beskrajno je bio skroman, pa iako je bio dugo na Fakultetu, o njegovom životu i radu premalo se zna! Nikad ga nije posebno isticao.

U Tihaljini, svojoj voljenoj Hercegovini, gdje je rođen 1945. godine, završio je osnovnu školu, a realnu gimnaziju i Poljoprivredni fakultet u Zagrebu. Život ga međutim nikad nije štedio ni mazio. Tijekom studija, da bi uopće mogao studirati, trebalo je stvoriti sredstva za život.

Skroman i marljiv kakav je bio, radio je svakojake fizičke poslove (najčešće najteže, jer su bili najbolje plaćeni) pa je nakon toga mogao neko vrijeme i učiti (koliko je doteklo novca).

Takvim je naporom diplomirao 1972. godine. Nije bilo posla u struci, pa se zaposlio u Elektri, gdje je radio do 1976. godine, kad je izabran za asistenta, mog prvog suradnika na predmetu "Planiranje i statistička analiza pokusa".

Tu je odmah upao u obveze brojnih sati nastave, jer se predmet predaje većini profila i velikom broju studenata dodiplomaca i na brojnim postdiplomskim studijima. Stoga su se kolegi Milasu obraćale legije dodiplomaca i postdiplomaca za konzultacije, savjete: kako postaviti pokuse, kako doći do ispravnih podataka, kako to obraditi, kako obrazložiti rezultate, kako...,kako... Za svakog je imao strpljenja, svakom je poklonio vrijeme, dobru namjeru, savjet, sebe. Nema onog koga je odbio.

Istodobno je uz sve ostale obveze na Fakultetu (osim nastave, od početka je bio uključen u znanstvene teme i projekte), upisao postdiplomski studij iz Genetike i oplemenjivanja bilja i magistrirao 1983. godine obranom rada: "Metode procjene parametara stabilnosti i koeficijenata veze za prirod i komponente priroda kod nekih genotipova kukuruza i pšenice". Nakon toga je 1989. godine doktorirao

temom: " Odnos parametara stabilnosti i koeficijentna veza za prirodu i komponente priroda kod nekih genotipova kukuruza i pšenice".

Još davno je počeo raditi na sortnim pokusima pri Sortnoj komisiji (republičkoj pa saveznoj), s prekidom od nekoliko godina kad je to potpuno preuzeo Beograd. Nakon stvaranja samostalne države hrvatske dr. Milas je odigrao ključnu ulogu u oblikovanju i radu nove, državne komisije. Objektivnom zauzetošću puno je radio zajedno s kolegama iz Ministarstva poljoprivrede i šumarstva na uređenju metodika za priznavanje novostvorenih sorata i hibrida kultiviranog bilja. Priveo je taj posao dosta blizu kraja, veselio se tome, ali na žalost nije stigao dočekati svoj uspjeh.

Još prije izrade disertacije, pa zatim posebno u njoj, a tako i kasnije, uporno se zauzimao da dokaže važnost parametara stabilnosti svojstava i njihovu praktičnu vrijednost u primjeni. Primijetila sam njegovo veliko, tiho zadovoljstvo zbog potvrde njegovih nastojanja i vjerovanja, kad se iz dokumentacije prikupljene za izrade naše legislative, vidjelo da europske zemlje uključuju parametre stabilnosti kao bitne pokazatelje za priznavanje novostvorenih genotipova.

Radeći na području vezanom za predmet "Planiranje i statistička analiza pokusa", koji je za praksu imao prizvuk teoretskog, kolega Milas je na svoj poseban način znao uspostaviti izuzetne odnose s kolegama na terenu. Volio je struku i ljude u njoj.

Zajedno s kolegama iz svog Zavoda, zaslužan je za pravovremeno prikupljanje sjemena (dijela buduće banke biljnih gena Hrvatske) s područja koja su kasnije ratom uništena i spaljena. Danas je taj materijal od neprocjenjive vrijednosti.

Bio je častan član ponosne rodne grude Hercegovine, koju je zajedno s grupom kolega i prokrstario desetak dana prije svoje prerane smrti, u nastojanju da se izradi projekat za unapređenje poljodjelstva u njegovom zavičaju, za Hrvate napaćenom ali ponositom i neizmjereno voljenom.

U svojoj osnovnoj zauzetosti u nastavi i znanstvenom radu bio je uzor susretljiva, pravedna, moralna nastavnika i znanstvenog radnika.

Bio je voditeljem nekoliko diplomskih radova studenata, a član komisije u brojnim diplomskim radovima.

Napisao je 17 izvornih znanstvenih radova, te nekoliko stručnih radova. Koautor je dvije sorte jarog ječma, (Tomislav i Tvrtko) i dvije sorte jare zobi (Vesna i Željka).

Sudjelovao je na 9 međunarodnih znanstvenih skupova, simpozija, kongresa (Budimpešta, Beč, Montreaux, Dubrovnik, Varna, Stratford, Lednice, Stuttgart, Ljubljana), a i na gotovo svim savjetovanjima agronoma, danima polja kukuruza, pšenice i duhana.

Osim znanstvene, nastavne i stručne djelatnosti, pomagao je i u rukovođenju Zavodom još osamdesetih godina tadašnjem predstojniku, a 1985. godine je bio izabran za predstojnika Zavoda.

Uza sve poteškoće financijske i međuljudske naravi kolega Milas je uspješno 8 godina vodio ovaj veliki Zavod (i još kad je bio u OOUR-u Institut za oplemenjivanje i proizvodnju bilja i poslije kao Zavod Agronomskog fakulteta) sve do prije

nepunu godinu dana, kad je sam zamolio da taj posao preuzme netko drugi, kako bi se on mogao više zauzeti i znanstveno raditi i u nastavi.

Svima od radnika do najstarijeg profesora u Zavodu, bilo je žao, ali smo ga razumjeli i podržali.

Bio je Šimun Cirenac u obitelji i u Zavodu. Svojom sabranošću, smislom za realnu procjenu stanja, sposobnošću mirotvorca među kolegama, bio je primjer mlađima, ali i starijima u Zavodu. Altruista bez ostatka.

Za one koji su ga površno poznavali, činio se škrt na riječima. Za nas druge, čovjek velika, otvorena srca, prebogat izvor razumnih ideja, savjeta, dobrih namjera, prijedloga.

Zato je njegovim odlaskom Agronomski fakultet izgubio vrijednog i poštenog nastavnika i znanstvenog radnika, a njegovi kolege susretljivog i uvijek za pomoć spremnog kolegu.

A Zavod? Izgubili smo jedan od u ovom trenutku, najvažnijih stupova Zavoda: zbog njegovog pristupa i načina s ljudima, njegove dobrote i plemenitosti, topline i poštenja. Željela bih da nas te njegove vrline progone, da i mi svi postanemo njemu u spomen, bolji.

A ja? Ja sam osiromašena za jedno veliko bogatstvo: izgubila sam prvog i najdražeg suradnika, ali nadasve bliskog i iskrenog, vjernog i pouzdanog prijatelja. Voljeli smo se uzajamno i poštovali cijeli naš zajednički radni vijek od skoro 20 godina.

Hvala mu što mi je znao olakšati i uljepšati život na Fakultetu, a meni je bila čast imati takvog suradnika.

BIBLIOGRAFIJA RADOVA S. MILASA

a) Znanstveni radovi

Vasilj, Đ., Kump, M. and **Milas, S.** (1979): Investigation of combining ability value of Zea mays rostrata genotypes in the development of kernels. X. Congress of Eucarpia - Maize and Sorghum section. Varna (Bulgaria), September 1979, Knjiga referata Kongresa, 25.

Kump, M., Vasilj, Đ., **Milas, S.** and Ivančić, A. (1970): Heritability of leaf dimensions and ear characters in sister line hybrid of corn (L₈₁-wide 1. x L₈₁-narrow 1.) X. Congress of Eucarpia - Maize and Sorghum section. Varna (Bulgaria), September 1979, Knjiga referata Kongresa, 44.

Vasilj, Đ. i **S. Milas** (1981): Analiza interakcije genotip x okolina u procjeni stabilnosti nekih kvantitativnih svojstava. Genetika, vol. 13, No 2, 105-114.

Kump, M., Vasilj, Đ., Ivančić, A. and **Milas, S.** (1981): Estimation of genetic parameters of some root characteristics in maize. XI. Congress of Eucarpia - Maize and Sorghum section, 30.8. - 4.9. 1981., Montreaux (Switzerland) Knjiga referata kongresa, 22.

Ivančić, A. and **Milas, S.** (1981): Maize leaf: inheritance of its parameters. XI. Congress of Eucarpia - Maize and Sorghum section, 30.8. - 4.9. 1981., Montreaux (Switzerland) Knjiga referata kongresa, 19.

Milas, S. (1984): Metode procjene parametara stabilnosti prinosa nekih hibrida kukuruza i sorata pšenice. Magistarski rad. Poljopr. znanst. smotra br. 66, 361-373.

Vasilj, Đ. and **Milas, S.** (1984): Relationship between and stability parameters estimated with different methods. Meeting of Eucarpia Section Biometrics in Plant breeding, Hohenheim, Stuttgart, 19.9. - 22.9. 1984. Votr. Pflanzenzüchtung, 7, 266-279.

Kump, M., Vasilj, Đ., Ivančić, A. i **Milas, S.** (1984): Genetski parametri svojstava lista kukuruza s aspekta oplemenjivanja. Drugi kongres biologa Hrvatske, Zadar 1. do 6.10. 1984. Tiskano u materijalima kongresa, 66-71.

Vasilj, Đ. and **Milas, S.** (1985): Path coefficients and stability parameters in some crops. 1st European Biometrics conference, Budapest, 1.4. do 4.4. 1985. Tiskano u knjizi materijala savjetovanja, str. 56-61.

Milas, S. (1990): Odnosi parametara stabilnosti i koeficijenta veze za prirodu i komponente priroda kod nekih genotipova kukuruza i pšenice. Poljoprivredna znanstvena smotra, 55, Zagreb, str. 245-278

Milas, S. i Parlov, D. (1990): Biometrička analiza nekih populacija kukuruza. Agronomski glasnik, 3/1990. str. 129-141.

Židovec, V., Kolak, I., **Milas, S.**, Radošević, J. i Šatović, Z. (1993): Kvantitativna i kvalitativna analiza domaćih populacija slanutka. Sjemenarstvo, 5/1993. 317-334

b) Stručni radovi

Milas, S., Vasilj, Đ. i Pecina, M. (1990): Kako procjenjivati stabilnost (adaptabilnost) u ratarskoj proizvodnji. Republičko savjetovanje ratara, Pula, 5. -10.12.1990.

SUDJELOVANJE NA ZNANSTVENIM I STRUČNIM SKUPOVIMA

- 3. kolokvij iz genetike i oplemenjivanja bilja, Ljubljana 1. do 3. 9. 1980.
- XI Kongres Eucarpia-e, Sekcija za kukuruz i sirak, Montreaux (Švicarska) 30. 8. do 4. 9. 1981. (kao jedan od autora u 2 referata)
- 4. Međunarodni Simpozij "Kompjutor na sveučilištu", Dubrovnik, 24. do 28. 5. 1982.
- International Symposium "Farm electronic and computing" Stratford upon Avon (England), 20. do 25. 10. 1985.
- IV. Međunarodni simpozij "Biometrics in genetics and plant breeding", Lednice (Čehoslovačka), 30. 8. do 1. 9. 1988. (s referatom)
- Republička savjetovanja ratara u Dubrovniku 1988. i 1989. i u Puli 1990. i 1991. (s referatima)
- Dani polja kukuruza, pšenice, ječma u Vinkovcima, Kutjevu, N. Gradiški (gotovo svake godine)
- Međunarodni znanstveni Simpozij 100. obljetnica hrvatskog sjemenarstva (1893-1993) Stubičke Toplice 6 - 11. prosinca 1993.